

CNPAC

CENTRUL NAȚIONAL
DE PREVENIRE A ABUZULUI
FAȚĂ DE COPII

Nr. 214
din 04.04.2014

Ministerul Justiției

A.O. Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii (CNPAC) a examinat proiectul Hotărârii Parlamentului cu privire la aprobarea Planului național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru 2017-2021 (PNADO) și vine cu următoarele recomandări.

1. Domeniul de intervenție: Dreptul la sănătate, Obiectivul II: Îmbunătățirea indicelui sănătății copilului în conformitate cu Obiectivele de Dezvoltare Durabilă 2030, Ținta strategică A: Până în 2021, reducerea mortalității neonatale la 6,5 decese la 1.000 născuți-vii și a copiilor până la 5 ani până la 9 la 1.000 născuți-vii, subacțiunea 2.3. Colaborarea intersectorială în vederea prevenirii situațiilor de risc (abuz, neglijare, violență), reducerii mortalității copiilor cu vârsta de până la 5 ani la domiciliu și prin cauze prevenibile – indicatorii stabiliți pentru această subacțiune sunt improprii (1. Numărul de servicii intersectoriale create 2. Numărul de copii care au beneficiat de aceste servicii).

Colaborarea intersectorială, conform Hotărârii Guvernului nr. 270 cu privire la aprobarea instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului, precum și a Ordinului Ministrului Sănătății nr. 445 din 9 iunie 2015 cu privire la aprobarea Instrucțiunii metodice privind intervenția instituțiilor medicale în identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea cazurilor de violență, neglijare, exploatare și trafic al copilului, presupune intervenția lucrătorului medical în identificarea și soluționarea cazurilor de violență, neglijare, exploatare și trafic al copiilor prin participarea în echipă multidisciplinară. Legislația în domeniu, precum și documentele de politici, nu se referă la „servicii intersectoriale”, concept impropriu contextului național și internațional. Propunem următorii indicatori pentru această acțiune: „1. Numărul de copii victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului identificați și referiți de către lucrătorii medicali. 2. Numărul cazuri de violență, neglijare, exploatare și trafic al copilului, la soluționarea cărora lucrătorii medicali au participat ca și membru în echipă multidisciplinară. 3. Rata mortalității copiilor cu vârstă de până la 5 ani la domiciliu și prin cauze prevenibile redusă cu x % (acest procentaj urmează a fi stabilit de Ministerul Sănătății în baza datelor statistice existente)”. Primii doi indicatori se colectează sau pot fi colectați în baza Ordinului Ministrului Sănătății nr. 445 indicat mai sus.

2. Domeniul de Intervenție: Dreptul la sănătate, Obiectivul VI: Reducerea numărului infecțiilor cauzate de boli transmisibile, Ținta strategică B: Rata redusă a poverii tuberculozei, combaterea hepatitei, bolilor condiționate de apă și a altor boli transmisibile. Acțiunea 2 Asigurarea respectării confidențialității datelor cu caracter medical în instituțiile medicale – această acțiune propunem să fie transferată la Obiectivul I. Asigurarea accesului universal la servicii medicale de calitate din domeniul de intervenție Dreptul la sănătate.

Problema păstrării secretului medical este una comună întregului sistem și nu doar obiectivului „*reducerea numărului infecțiilor cauzate de boli transmisibile*”. Transferarea acestei acțiuni la obiectivul I ar acoperi toate categoriile de persoane care au dreptul să li se păstreze confidențialitatea informației deținute de medic.

Totodată, considerăm că această acțiune ar trebui să fie completată cu o subacțiune care s-ar referi la „*Reglementarea specificului respectării confidențialității datelor cu caracter medical și a obligativității furnizării de către lucrătorul medical a informațiilor despre cazurile de violență, neglijare, exploatare și trafic al copilului*”. Acest subiect este unul absolut specific și încă nereglementat, iar legislația în vigoare care reglementează obligativitatea păstrării secretului medical vine în contradicție cu legislația care se referă la obligativitatea furnizării de către lucrătorul medical a informației pe care o deține despre cazurile de violență, neglijare, exploatare și trafic al copiilor și a informației adiacente despre caz, ca și membru al echipei multidisciplinare. Aceste deficiențe generează aplicarea defectuoasă a mecanismului intersectorial de cooperare (Legea nr. 140 și Hotărârea Guvernului nr. 270 indicate mai sus) și ca consecință, știrbesc din dreptul fundamental al copilului de a fi protejat.

3. Domeniul de intervenție: Drepturile copilului, Obiectivul I: Protecția copilului, Ținta strategică A: Diminuarea semnificativă a ratei copiilor separați de familie și a numărului de copii plasați în instituții rezidențiale, la indicatori - propunem să fie completat și cu următorul indicator : „Servicii specializate pentru reabilitarea copiilor victime”.

Acest indicator este absolut indispensabil, or actualmente lipsesc asemenea servicii, deși Comitetul ONU pentru Drepturile copilului a recomandat Republicii Moldova încă în 2010 crearea unor astfel de servicii. Atragem atenția asupra discrepanței existente la indicatorii pentru această acțiune și din perspectiva includerii ca indicator „Servicii de reabilitare a agresorilor, inclusiv a agresorilor sexuali” în lipsa unui asemenea indicator pentru copiii victime.

Indicatorul 11. *Sistem informațional automatizat “Asistență socială”* urmează a fi exclus pentru că se dublează cu indicatorul 1. *Sistem informațional automatizat de colectare și prelucrare a datelor creat și funcțional, din Ținta strategică B, a aceluiași obiectiv.*

4. Domeniul de intervenție: Drepturile copilului, Obiectivul I: Protecția copilului, Ținta strategică B: Politici în domeniul protecției copilului bazate pe evidențe – apreciem înalt includerea acestei ținte strategice și pledăm pentru păstrarea ei în PNADO, dar totodată, credem că așa cum este formulată acțiunea, precum și subacțiunile, indicatorii, această țintă nu va fi atinsă.

În primul rând, doar dezvoltarea sistemului informațional automatizat fără să includă indicatori dezagregați și formulare de colectare de date, nu va asigura corectitudinea și plenitudinea datelor colectate. La fel, subacțiunea 1.1 se referă la colectarea și prelucrarea datelor privind sistemul de protecție a copiilor în situație de risc și a copiilor separați de părinți, fără să includă toate categoriile de copii victime sau potențiale victime, dezaggregate pe forme de violență. Or. art. 8 din legea 140 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, nu definește termenul de copii aflați în situație de risc, ci doar enumeră exemplificativ situațiile de risc. La fel, subacțiunea 1.1 nu ar permite evidența copiilor victime ale infracțiunilor. Propunem reformularea subacțiunii și substituirea sintagmei „copii în situație de risc și copii separați de părinți” cu o altă sintagmă mai generală care să înglobeze toate categoriile de copii victime și potențiale victime, inclusiv victime ale infracțiunilor. Dacă sub incidența acțiunii în cauză vor fi incluși și copiii victime ale infracțiunilor, la

instituții responsabile urmează a fi incluse Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției.

5. Domeniul de intervenție: Drepturile copilului, Obiectivul II: Consolidarea sistemului de justiție juvenilă, Ținta strategică A: Rata diminuată la maxim a minorilor aflați în detenție și numărul sporit al copiilor care au săvârșit infracțiuni implicați în programe speciale de reeducare – se referă la copiii în conflict cu legea (cei ce au săvârșit infracțiuni), iar acțiunea *Definitivarea și reglementarea statutului intervievatorului în procedura specială de audiere a copiilor victime / martori ai infracțiunii, în condițiile art. 110¹ Cod de procedură penală*, se referă la copiii în contact cu sistemul de justiție (copii victime ale infracțiunilor). Această acțiune urmează a fi exclusă din Ținta strategică A pentru că nu face obiectul vizat de aceasta.

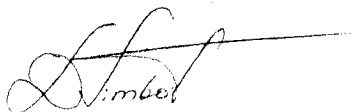
Totodată, considerăm că *Obiectivul II: Consolidarea sistemului de justiție juvenilă* trebuie completat cu o Țintă strategică separată care să vizeze copiii victime ale infracțiunilor (anexăm conținutul propus pentru această țintă). Menționăm că această categorie de copii nu este inclusă în documentele de politici naționale (Strategia pentru protecția copilului pe anii 2014-2020), în perioada precedentă acest domeniu fiind inclus în Strategia de reformă a sectorului justiției și în PNADO, documente de politici al căror termen de implementare a expirat.

Necesitatea consacrării unei ținte strategice pentru copiii victime ale infracțiunilor derivă atât din angajamentele asumate de Republica Moldova prin ratificarea actelor internaționale - Convenția Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului (adoptată de Adunarea Generală a O.N.U. la 20 noiembrie 1989); Protocolul Opțional la Convenția pentru Drepturile Copilului contra vânzării copiilor, prostituției juvenile și pornografiei juvenile (adoptat de către Adunarea Generală a O.N.U. prin Rezoluția 54/263 din 25 mai 2000); Convenția Europeană pentru Exercițarea Drepturilor Copiilor (adoptată la 25 ianuarie 1996, ETS nr. 160); Convenția Consiliului Europei pentru Protecția Copiilor împotriva Exploatării Sexuale și Abuzului Sexual (adoptată la 25 octombrie 2007, ETS Nr. 201), cât și din actele naționale aprobate recent de Parlament – Legea nr. 137 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor, Legea nr. 140 indicată anterior.

Avem încrederea că Ministerul Justiției, în procesul de definitivare a Planului de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2017-2021, va ține cont de principiul interesului superior al copilului și va lua în calcul recomandările formulate mai sus.

Cu respect,

Daniela Sîmboteanu
Președinte CNPAC

Propunem următorul conținut pentru o țintă nouă:

Obiectivul II: Consolidarea sistemului de justiție juvenilă							
Tinta strategică B: Asigurarea respectării drepturilor copiilor victime ale infracțiunilor							
Nr.	Acțiuni	Subacțiuni	Instituția respon	Term	Indicatori	Buget	Parteneri
1	Dezvoltarea sistemului de justiție prietenos copilului victimă a infracțiunii	1.1 Agrearea asupra modelului de justiție prietenos copilului	MJ, PG, CSM, MAI, MMPSE, APL	2018-2020	Model de justiție prietenos copilului aplicabil pe întreg teritoriul țării		Parteneri de dezvoltare, ONG
2	Asigurarea audierii copilului victimă a infracțiunii în condiții speciale	2.1 Reglementarea statutului intervievatorului în procedura de audiere a copiilor victime/ martori ai infracțiunilor, în condițiile art. 110 ¹ Cod de procedură penală	MJ	2017-2018	Legea intervievatorului adoptată		Parteneri de dezvoltare, ONG
		2.2 Elaborarea și aprobarea Standardelor de amenajare a spațiilor de audiere a copilului în condiții speciale	MJ, PG, MAI, CSM	2017-2018	Standarde de amenajare a spațiilor de audiere aprobate		Parteneri de dezvoltare, ONG
		2.3 Instruirea inițială și continuă a intervievatorilor. Acreditarea acestora.	MJ, INJ	2018-2020	Intervievatori instruiți și acreditați		Parteneri de dezvoltare, ONG
3	Crearea serviciului specializat pentru reabilitarea copiilor victime ale infracțiunilor	3.1 Elaborarea și aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Serviciului specializat pentru copiii victime ale infracțiunilor	MJ, MMPSF	2017-2021	Regulament aprobat		Partenerii de dezvoltare, ONG
		3.2 Elaborarea și aprobarea Standardelor de calitate a serviciului specializat pentru reabilitarea copiilor victime ale infracțiunilor	MJ, MMPSF		Standarde de calitate aprobate		Partenerii de dezvoltare, ONG
		3.3 Crearea mecanismelor viabile de finanțare a serviciului specializat pentru copiii victime ale infracțiunii	MJ, MF, APL		Serviciul creat și finanțarea asigurată		Partenerii de dezvoltare, ONG